

Sectoraal comité van het Rijksregister

Beraadslaging RR nr. 17/2018 van 28 maart 2018

Betreft: Aanvraag van de Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Sociale Wetenschappen, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, om mededeling te bekomen van de informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op de negende ronde van de European Social Survey (RN-MA-2018-108)

Het Sectoraal comité van het Rijksregister, (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna "WRR");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 31 *bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde Sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van de Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Sociale Wetenschappen, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, ontvangen op 23/02/2018;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken op 28/02/2018;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 28 maart 2018, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag heeft tot doel om de Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Sociale Wetenschappen, Centrum voor Sociologisch Onderzoek, hierna de aanvrager genoemd, te machtigen om, onder de vorm van een toevalssteekproef die 3.400 personen omvat, mededeling te verkrijgen van de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 3° (niet de geboorteplaats) en 5°, WRR met het oog op de negende ronde van de European Social Survey in België.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

2. Bij Koninklijk besluit van 24 oktober 2002, uitgebracht op voorafgaand advies nr. 20/2002 van 27 juni 2002 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, werd de aanvrager gemachtigd om, met het oog op de eerste ronde van het wetenschappelijk onderzoek "European Social Survey", de mededeling te bekomen van de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 3° en 5°, WRR.
3. In het kader van daaropvolgende rondes werden telkens machtigingen gevraagd en bekomen van het Comité¹, laatst bij beraadslaging RR nr. 25/2016 van 25 mei 2016 (m.b.t. de achtste ronde).
4. De huidige aanvraag heeft betrekking op de organisatie van een negende bevragingronde in hetzelfde onderzoek.
5. Vermits het Comité reeds oordeelde dat de aanvrager met betrekking tot dit onderzoek in aanmerking kwam om de mededeling van informatiegegevens uit het Rijksregister te verkrijgen, beperkt het onderzoek van het Comité zich tot het toetsen van de proportionaliteit van de gegevens waarvan de mededeling gevraagd wordt.

¹ Zie beraadslaging nr. 3/2004 van 15 maart 2004, beraadslaging RR nr. 18/2006 van 5 juli 2006, beraadslaging RR nr. 38/2008 van 30 juli 2008, beraadslaging RR nr. 24/2010 van 14 juli 2010, beraadslaging RR nr. 40/2012 van 9 mei 2012 en beraadslaging RR nr. 23/2014 van 5 maart 2014.

A. PROPORTIONALITEIT

A.1. Ten overstaan van de gegevens

6. De aanvrager wenst met betrekking tot 3.400 personen (in de hoop op een respons van ca 1.800 personen) die door een toevalssteekproef uitgeloot worden, de eenmalige mededeling te bekomen van een aantal informatiegegevens, namelijk deze die vermeld zijn in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 3° en 5°, WRR, zijnde:
 - de naam en voornamen;
 - de geboortedatum (niet de geboorteplaats);
 - het geslacht;
 - de hoofdverblijfplaats.

7. Het Comité stelt vast:
 - De gegevens "**naam en voornamen**" en "**hoofdverblijfplaats**" zijn noodzakelijk om op een correcte manier contact op te nemen met de potentiële deelnemers aan het onderzoek. Het element "postcode" van de hoofdverblijfplaats zal de aanvrager daarenboven toelaten een optimale verdeling onder de interviewers mogelijk te maken;
 - De gegevens "**geslacht**" en "**geboortedatum**" zijn elementen die toelaten een representatief staal te trekken. De geboortedatum wordt door de aanvrager tevens gebruikt om de kwaliteit van de gegevens te toetsen (de interviewers krijgen dit gegeven niet, zij moeten dit vragen aan de geïnterviewde persoon).

8. Het Comité besluit dat de aanvraag voor de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 3° (niet de geboorteplaats) en 5°, WRR, in overeenstemming is met artikel 4, § 1, 3°, WVP.

9. De aanvrager wenst eveneens de automatische ontvangst van de maandelijkse wijzigingen van de hoofdverblijfplaats om geselecteerde personen die verhuisd zijn sinds de start van het veldwerk alsnog te contacteren met een vraag om vrijwillig aan het onderzoek mee te werken. In ronde 8 van de European Social Survey was 2.62% van de steekproef niet te contacteren omwille van verhuizing (naar onbekend adres/binnen België). Een maandelijkse mededeling van de wijzigingen van de hoofdverblijfplaats moet de aanvrager toelaten om het percentage niet te contacteren personen in de steekproef onder de beoogde 3% te houden zoals vereist

door de projectspecificaties van de European Social Survey. De geautomatiseerde mededeling van deze maandelijkse wijzigingen wordt bijgevolg toegestaan.

10. Het onderzoek zal gebeuren aan de hand van een mondelinge enquête. De aanvrager merkt dienaangaande op dat het onderzoek een onderdeel is van een Europees onderzoek dat om de 2 jaar in ongeveer 30 Europese landen wordt verricht. Om data te bekomen die vergelijkbaar zijn over alle deelnemende landen moeten deze volgens eenzelfde werkwijze verzameld worden. In 2002 werd op Europees niveau beslist om de gegevens in alle landen verplicht te verzamelen door middel van het face-to-face interview aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst. Het Belgische onderzoeksteam is dus omwille van deze externe verplichting genoodzaakt om een mondelinge (face-to-face) enquête te organiseren.
11. In het licht hiervan is het Comité van oordeel dat een gegevensverzameling aan de hand van een face-to-face interview aanvaardbaar is.
12. Op 21 mei 2008 keurde de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer een **"Code waartoe de verkrijgers van Rijksregistergegevens zich verbinden bij het uitvoeren van hun wetenschappelijke onderzoeksopdracht"** goed². Daarin wordt, ingeval van een onderzoek aan de hand van een mondelinge bevraging, bepaald onder welke voorwaarden de onderzoekers de gegevens uit het Rijksregister mogen ontvangen.
13. Het Comité stelt vast dat uit de door de aanvrager voorgelegde stukken blijkt dat hij zal werken conform de vereisten van de code gesteld m.b.t.:
 - het verkrijgen van de instemming van de betrokkene;
 - de training van de interviewers;
 - de beveiliging van de persoonsgegevens;
 - de rapportering;

zodat hem de hoger vermelde gegevens mogen overgemaakt worden.

14. Het Comité wijst op de noodzaak van een goede beveiliging van de gegevens die aan de hand van een laptop (CAPI) verzameld worden, zodat ingeval van diefstal of verlies van deze laatste, de gegevens niet kunnen gelezen worden door een derde (encryptering).

² Privacy: een vademecum voor de onderzoeker (zie https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/vademecum-voor-de-onderzoeker_0.pdf). Zie tevens advies nr. 27/2008 van 3 september 2008 uit eigen beweging *met betrekking tot de code waartoe de verkrijgers van rijksregistergegevens zich verbinden bij het uitvoeren van hun wetenschappelijke onderzoeksopdracht*.

A.2. Ten overstaan van de bewaringstermijn

15. De aanvrager stelt een bewaringstermijn voorop van 12 maanden, te rekenen vanaf het afronden van het veldwerk (september 2018 tot december 2018). Na die termijn en alleszins uiterlijk op 31 december 2019 worden de gegevens verkregen vanwege het Rijksregister vernietigd.
16. Na het afronden van het veldwerk worden de gegevens nog enige tijd bewaard met het oog op "data cleaning", de controle van de interviewers, de controle van de non-respons. Nog steeds volgens de aanvrager wordt een anoniem bestand aan de archiveringsorganisatie van dit Europees onderzoek bezorgd. Dit leidt soms tot vragen die een check op de oorspronkelijke vragenlijst noodzakelijk maken.
17. Rekening houdend met het feit dat het onderzoek in het najaar van 2018 van start gaat en de gegevens uiterlijk op 31 december 2019 zullen vernietigd worden stelt het Comité vast dat het voorstel inzake bewaring aanvaardbaar is in het licht van artikel 4, § 1, 5°, WVP.
18. Deze tijdsfork laat de aanvrager de nodige ruimte voor data-cleaning en controles. Het Comité benadrukt dat ten laatste op 31 december 2019 alle gegevens, verstrekt door het Rijksregister, moeten worden vernietigd.

A.3. Intern gebruik en/ of mededeling aan derden

19. De persoonsgegevens van **alle** uitgelote personen zijn uitsluitend toegankelijk voor de medewerkers die voor de coördinatie van het onderzoek en de controle op het veldwerk instaan. Concreet zal dit een wetenschappelijk medewerker van de aanvrager zijn (naam gekend in de aanvraag) en de verantwoordelijke van het veldwerkbureau³ (dat als onderaannemer van de aanvrager zorgt voor het afnemen van de interviews).
20. De medewerkers van het veldwerkbureau leggen de huisbezoeken af en vullen de vragenlijst in. Dit betekent dat aan die medewerkers **uitsluitend** die persoonsgegevens worden verstrekt die zij nodig hebben om de enquête bij de hen toegewezen steekproefpersonen te kunnen verrichten.
21. In dit verband vestigt het Comité de aandacht op de noodzaak van:

³ De onderaannemer is nog niet gekend.

- een contract tussen de aanvrager en het veldwerkbureau waarin de punten voorzien in artikel 16 WVP evenals deze bepaald in de gedragscode van 21 mei 2008 worden geregeld, met bijzondere aandacht voor de verplichtingen van de medewerkers van het veldwerkbureau;
- dat de onderaannemer niet van de gelegenheid gebruik mag maken om zijn medewerkers n.a.v. de huisbezoeken ook andere vragen te laten stellen dan deze opgegeven door de aanvrager;
- een schriftelijke verbintenis van de medewerkers van het veldwerkbureau om de vertrouwelijkheid van de meegedeelde informatie te bewaren evenals de gedragscode van 21 mei 2008 te respecteren.

B. BEVEILIGING

B.1. Consulent inzake informatieveiligheid

22. De identiteit van de consulent inzake informatieveiligheid werd meegedeeld. Volgens de aanvraag en de meegedeelde informatie blijkt dat de betrokkene kan aanvaard worden als consulent inzake informatieveiligheid.

B.2. Veiligheidsbeleid

23. Op basis van de door de aanvrager verstrekte informatie blijkt dat hij over een informatieveiligheidsbeleid beschikt en dat hij dit ook op het terrein praktisch uitwerkt.
24. Het Comité neemt hier akte van.

B.3. Personen die toegang hebben tot de informatiegegevens en lijst van deze personen

25. Volgens de aanvraag zullen de meegedeelde rijksregistergegevens van alle uitgelote personen toegankelijk zijn voor een wetenschappelijk medewerker van de aanvrager en de verantwoordelijke persoon van het veldwerkbureau (dat als onderaannemer van de aanvrager zal zorgen voor het afnemen van de interviews) die instaan voor de coördinatie van het onderzoek en de controle op het veldwerk.
26. De aanvrager moet, zoals voorgeschreven door artikel 12 WRR, een lijst opstellen waarop de personen vermeld worden die toegang hebben tot de meegedeelde rijksregistergegevens of

deze gebruiken. Deze lijst zal voortdurend geactualiseerd en ter beschikking van het Comité gehouden worden.

27. De personen die op deze lijst worden opgenomen moeten daarenboven een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens, te bewaren.

C. AANGIFTEPLICHT

28. Het Comité vestigt de aandacht van de aanvrager erop dat hij, vooraleer met de enquête aan te vangen, moet waken over de naleving van artikel 17 (aangifte) WVP.

D. RAPPORTAGE

29. Het Comité verzoekt dat de aanvrager nadat het onderzoek is afgerond een exemplaar van het onderzoeksrapport, in papieren of elektronische vorm, moet bezorgen aan het Comité met vermelding van het nummer van onderhavige beraadslaging.

E. Vernietiging steekproef

30. Gezien in de aanvraag uitdrukkelijk wordt vermeld dat het geen longitudinaal onderzoek betreft, moeten de diensten van het Rijksregister, ten laatste op 31 december 2019, de gegevens van de uitgelote personen vernietigen, aangezien er geen operationele reden meer is voor de diensten van het Rijksregister om deze gegevens daarna nog langer bij te houden.

OM DEZE REDENEN,

Het Comité

1° machtigt de Katholieke Universiteit Leuven, Faculteit Sociale Wetenschappen, Centrum voor sociologisch onderzoek, om - onder de voorwaarden uiteengezet in de beraadslaging en onder de vorm van een toevalssteekproef die 3.400 personen omvat - de mededeling te krijgen van de informatiegegevens van het Rijksregister vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 3°, (niet de geboorteplaats) en 5°, WRR;

2° verzoekt dat de aanvrager nadat het onderzoek is afgerond een exemplaar van het onderzoeksrapport, in papieren of elektronische vorm, moet bezorgen aan het Comité met vermelding van het nummer van onderhavige beraadslaging;

3° bepaalt dat indien op een later tijdstip een wijziging wordt aangebracht aan de organisatie van de informatieveiligheid die een impact kan hebben op de antwoorden die met het veiligheidsformulier aan het Comité werden verstrekt (aanstelling van een consulent inzake informatieveiligheid en antwoorden op de vragen m.b.t. de organisatie van de veiligheid), de aanvrager een nieuwe vragenlijst i.v.m. de stand van de informatieveiligheid naar waarheid moet invullen en aan het Comité moet bezorgen. Het Comité meldt de ontvangst ervan en behoudt het recht om daarop later eventueel te reageren;

4° bepaalt dat wanneer het Comité de aanvrager een vragenlijst betreffende de informatieveiligheid stuurt, deze laatste die vragenlijst waarheidsgetrouw moet invullen en terugsturen aan het Comité. Die laatste zal de ontvangst bevestigen en hierop reageren indien hiertoe aanleiding bestaat.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Mireille Salmon